

ŠŤASNŤ VŤLET Ť IMPANZE HAMA

ŠŤerŤ, 02 Ťnor 2021

Je to uŤŤ tak dlouho - pŤmed ŤjedesŤti lety, 31. ledna 1961 v 17:55 SEŤE, na palubŤ lodi Mercury-Redstone 2 odstartoval vesmŤru 'pŤedskokan' americkŤ astronautŤ. PamŤtnŤ let trval 16 minut a 39 sekund. Ham pŤmi nŤm vystoupal do vŤŤky 235 kilometrŤ a strŤvil Ťjest minut ve stavu beztŤŤe. Jmenoval se Ham a byl prvntm hominidem ve vesmŤru. A vlastnŤ i prvntm AfroameriŤanem, protoŤe se narodil v Kamerunu a Ťil ve Washingtonu.

Ham byl pro misi vybrŤn ze Ťjesti mladŤch ŤimpanzŤ dovezenŤch ze zŤpadoafrickŤho Kamerunu. Byl vyhodnocen jako mimoŤdnŤ vnŤmavŤ a uŤenlivŤ. SvŤ hezkŤ jmŤno nedostal po Ťjunce, ale podle zkratky laboratoŤe, kte letu pŤipravovala Ť“ Holloman Aerospace Medical Center.

Byla to mimoŤdnŤ dobrodruŤnŤ mise, pŤmi kterŤ mŤl tento ŤimpanzŤ- kluk nesmŤrnŤ ŤitŤŤ. Raketa se odchl vytyŤenŤ trajektorie, stoupala pŤmŤ-liŤ strmŤ. V kabinŤ poklesl tlak, Hama ale zachrŤnil pŤetlakovŤ oblek. Na hladin oceŤnu pak dopadla kabina mimo vytŤenou oblast. Na ŤitŤŤ- ji vrtulnŤ-k americkŤho nŤmoŤnictva vŤas nalezl. Av doslova na poslednŤ- chvŤ-li, kdy byla naklonŤna na bok a potŤpŤla se. KdyŤ nŤmoŤnŤ-ci kabinu otevŤeli, vyvalila se voda.

Ťimpanz Ham vŤjak byl naŤivu, byŤ byl zmatenŤ, vydŤjenŤ a mŤl odŤenŤ nos. PotŤ, co dostal jablko a pomer ale uklidnil. CŤl kaŤdopŤdnŤ splnil. Dostal se zpŤtky ŤivŤ. NeurovŤdci mohli zŤskat z Ťidel rozvŤjenŤch na je hromadu dat o reakcŤch organismu blŤzkŤho ŤlovŤku na pŤetŤenŤ- a stav beztŤŤe.

Ham si bŤhem letu poŤŤ-nal skvŤle.

DokŤzal na svŤtelnŤ signŤily pŤepŤ-nat pŤŤky. TŤm se potvrdilo, Ťe tento dŤleŤitŤ Ťokol bŤhem pŤetŤenŤ- zviŤdne takŤ ŤlovŤk.

Ťimpanz byl k nŤmu vycviŤen na Zemi tak, Ťe za kaŤdŤ pŤepnutŤ- dostŤval banŤnovŤ pamlssek, a naopak Ť“ k nereagoval, byl napomenut mŤrnŤm elektrickŤm Ťjokem.

Poznatky z jeho letu AmeriŤanŤm umoŤnily vyslat do vesmŤru tŤhoŤ roku v kvŤtnu prvnt-ho ŤlovŤka Ť“ Alana She Americe se Ham stal celebritou.

Po nŤkolikamŤsŤnŤm lŤkaŤsmŤ zkoumŤni pŤevezli Ťimpanze do zoo ve Washingtonu, kde v roce 1983 ve vŤ zemŤel. Jeho kostra leŤŤ- v anatomickŤch sbŤrkŤch NŤrodnŤho muzea lŤkaŤstvŤ- ve Washingtonu. Zbytek tŤl MezinŤrodnŤ- vesmŤrnŤ sŤni slŤjvy v Alamogordu, kde mŤ Ham takŤ pamŤtnŤ- desku.

Zdroj: NASA's First Chimp in Space